

ความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ในเขตบางนาและพื้นที่ใกล้เคียง

The Need for Continuing Accounting Professional Development Activities of Accountants
in Bangna district and Neighborhood.

ณฐา ธรเจริญกุล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ

วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Email : ann.natha@hotmail.com

บทคัดย่อ

ผู้ทำบัญชีมีบทบาทสำคัญในการจัดทำ และนำเสนองบการเงินหรือรายงานทางการเงินต่อผู้บริหาร และเจ้าของกิจการ คุณภาพของผู้ทำบัญชีที่ดีย่อมส่งผลต่อคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี จึงทำให้ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้ และประสบการณ์ในการจัดทำ บัญชี และนำเสนองบการเงินอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป โดยมีการกำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของผู้ทำ บัญชีได้ใน พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และเงื่อนไขที่สำคัญคือ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงานตาม ความรับผิดชอบทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาความต้องการการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของผู้ทำบัญชีกับความต้องการ ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยขอบเขตของการศึกษาจำกัดเฉพาะผู้ทำบัญชีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 376 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพในธุรกิจบริการเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท และมีประสบการณ์ในอาชีพนักบัญชี น้อยกว่า 3 ปี กิจกรรมที่ต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี และกิจกรรมที่ผู้ทำบัญชี มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การเป็นวิทยากรบรรยายด้านบริหารธุรกิจ ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไป ของผู้ทำบัญชีกับระดับความต้องการในกิจกรรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี พบว่า ลักษณะทั่วไปในเรื่องของอายุ ประเภทธุรกิจ ประสบการณ์ในอาชีพนักบัญชี สัมพันธ์กับกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ทุกข้อ ส่วนเพศ การศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับบางกิจกรรมเท่านั้น

คำสำคัญ : การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

Abstract

Accountants play a major role in the preparation and presentation of financial statements or financial reports to management and ownership. Quality of the accounting would affect the quality of accounting information. Therefore, a bookkeeper must have knowledge and experience in accounting and presentation of financial statements that are required by generally accepted accounting principles. Are set in terms of features and bookkeeper at the Act., Accounting in 2000, and the condition is important. Continuing Professional Development (CPD) in Accounting, which will help develop professional knowledge. Professional skills The ethics of professional accountants in the performance of responsibilities now and in the future. Therefore, this research aims were 1) to study the need for Continuing Accounting Professional Development Activities of Accountants in Bangna District and Neighborhood, 2) to study the relationship between the nature of accountants with the needs for continuing accounting professional development activities The limited scope of education for accountants in Bang Na and neighborhood The sample size of 376 were used in this study was a questionnaire statistics are the mean, standard deviation, percentage, chi-square by using a computer program. In the statistical analysis

The results showed that the Bookkeeper, mostly female, age 30, graduated with a bachelors degree or equivalent. Most occupations in business services. The average monthly income of up to 20,000 baht and experienced professional accountants in less than three years, the most preferred activity is to study courses related to the accounting profession. And activities bookkeeper needs least is a lecturer, lecturer in business administration.

The analysis of the relationship between the characteristics of the accounting requirements in continuous improvement activities knowledge of accounting and found that a common feature in the age of business experience as a professional accountant. Development activities related to continuing professional knowledge (CPD) all the sex, education and income. Is associated with some activity only.

Keyword : Continuing Professional Development (CPD) in Accounting

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ทำบัญชีเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำ และนำเสนองบการเงินหรือรายงานทางการเงินของนิติบุคคล คุณภาพของผู้ทำบัญชีย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลทางด้านบัญชี ผู้ทำบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี และนำเสนองบการเงินอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป พระราชบัญญัติการบัญชีได้ตระหนักถึงบทบาทของผู้ทำบัญชีต่อความถูกต้องของข้อมูลบัญชี จึงได้มีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชีไว้ชัดเจน

โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่ และความรับผิดชอบกับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และได้กำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของบุคคลที่จะเป็นผู้ทำบัญชีตามกฎหมายไว้ด้วย

นอกจากนี้ ภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (Continuing Professional Development in Accounting : CPD) ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าวิชาชีพ รวมถึงจรรยาบรรณทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบทั้งในปัจจุบัน

และอนาคต โดยการออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 (ภาคผนวก) ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 121 ตอนพิเศษ 89 ง ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2547 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, พ.ศ. 2547) และคำชี้แจงประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยได้จัดทำคำชี้แจงประกาศใน 2 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี และเรื่องที่ 2 หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมทั้งสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานผู้จัดอบรม

ในส่วนของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมที่ได้จากสถาบันวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานจัดอบรม CPD ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมงในทุกรอบ 3 ปี โดยจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามหลักสูตร และสถาบันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ เริ่มนับตั้งแต่ 1 มกราคม 2548 เป็นปีแรก ดังนี้

1. การอบรม/สัมมนา
2. การเป็นวิทยากร/ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
3. การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา
4. การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
5. การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการบัญชี และ
6. กิจกรรมอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนด

ซึ่งจากการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในกิจกรรมการอบรมหรือสัมมนานั้นเป็นกิจกรรมการพัฒนาความรู้แบบเก็บชั่วโมง โดยแยกออกเป็น 2 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรบัญชี ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง โดยต้องเข้ารับการอบรมปีละ 6 ชั่วโมง เมื่อครบ 3 ปี ก็จะเก็บชั่วโมงได้ 18 ชั่วโมง หากปีใดอบรมเกิน 6 ชั่วโมงก็จะนับเพียง 6 ชั่วโมงเท่านั้น

2. หลักสูตรทั่วไป ไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เช่น ภาษีอากร การบริหาร การจัดการ การเงิน โดยการอบรมจะสามารถอบรม 9 ชั่วโมงให้ครบภายใน 1 ปีก็ได้ หรือทยอยเก็บชั่วโมงอบรม 9 ชั่วโมงภายใน 3 ปีก็ได้ นับเป็นระยะเวลาประมาณ 6 ปี (นับตั้งแต่หลักเกณฑ์นี้มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน) ผู้ศึกษาเห็นว่าจากข้อกำหนดดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ให้ครบ 27 ชั่วโมงภายใน 3 ปี เป็นเรื่องที่ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด แต่ยังไม่เห็นข้อมูลแน่ชัดว่า ผู้ทำบัญชีมีความต้องการรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในรูปแบบใด มากน้อยเพียงใด คณะผู้วิจัยจึงต้องการการศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ของผู้ทำบัญชีเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง ว่ามีระดับความต้องการที่จะเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ภายใต้ข้อบังคับการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะใดมากน้อยเพียง ข้อมูลที่ได้รับจากผลการวิจัยจะได้นำไปสู่การพิจารณา จัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการต่อไป และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัยในการให้บริการความรู้แก่ชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

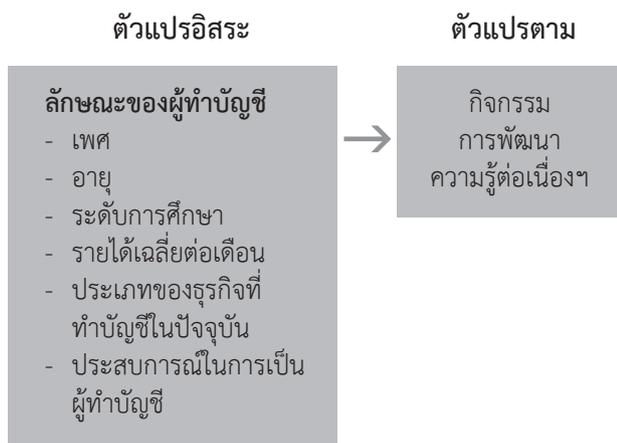
1. ศึกษาความต้องการต่อกิจกรรม การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ของผู้ทำบัญชีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง
2. ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของผู้ทำบัญชีกับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

สมมติฐานของการวิจัย

1. เพศของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
2. อายุของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
3. ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
4. รายได้เฉลี่ยของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
5. ประเภทของธุรกิจที่ทำบัญชีในปัจจุบันของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
6. ประสบการณ์ในการเป็นผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง มีกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ทำบัญชี
2. เพื่อประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชีที่ได้รับการบริการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ที่ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง จากข้อมูลรายชื่อบริษัทที่มีในเขตบางนามีจำนวน 1,970 บริษัท และพื้นที่ใกล้เคียง มีจำนวน 9,931 บริษัท รวมเป็น 11,901 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2552)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ธานินทร์, 2557: 49) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน $\cong$ 400 คน

การสุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 400 บริษัท ซึ่งจะเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง เก็บข้อมูลให้ครบตามต้องการ โดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน ทั้งนี้แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวน 376 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – List) มีข้อความจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 11 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนด

ค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์, 2557 : 77)

ระดับความต้องการ	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยค่าความต้องการ กำหนดเป็นช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า มีระดับความต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า มีระดับความต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า มีระดับความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า มีระดับความต้องการมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอน และวิธีการดังนี้

1. ศึกษา และรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากสิ่งพิมพ์ เช่น วารสารวิชาการ บทความวิชาการ บทความการวิจัย วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดประเด็น และขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการวิจัย

3. ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ในกิจกรรมของผู้ทำบัญชี เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการพิจารณาแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญโดยตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษา และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้ดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence)

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้องกัน และยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability test) โดยนำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) โดยแจกให้กับผู้ทำบัญชี จำนวน 40 ชุด ซึ่งเป็นปริมาณการทดลองใช้ที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Engel, & Schutt, 2005, p. 242 อ้างในธานินทร์, 2557: 313)

ผลการทดลองใช้แบบสอบถามจะนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) g เป็นรายข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α) (David, & Sutton, 2011, p. 266 อ้างในธานินทร์, 2557: 313) เท่ากับ 0.9710 ซึ่งเกิน 0.7 จึงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังนั้นแบบสอบถามนี้สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้พนักงานเก็บข้อมูลไปสอบถามจากผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจในแต่ละตบวงนา และพื้นที่ใกล้เคียง
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากองค์กรธุรกิจในพื้นที่เขตตบวงนา และพื้นที่ใกล้เคียง
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทั้งสถิติเชิงพรรณนา และสถิติอ้างอิงโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและอธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ทำบัญชี รวมถึงระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของผู้ทำบัญชีด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ประเภทของธุรกิจ และประสบการณ์ในการเป็นผู้ทำบัญชี กับ กิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องๆ ใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ด้วยวิธีเปียร์สัน เพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

3. การคำนวณหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีลักษณะปลายเปิด (Open-Ended) ใช้วิธีการวิเคราะห์ (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะของผู้ทำบัญชี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของธุรกิจที่ทำบัญชีในปัจจุบัน ประสบการณ์ ในการเป็นผู้ทำบัญชี
2. ตัวแปรตาม คือ ระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องๆ ได้แก่ การเข้าร่วมอบรม/สัมมนา การเป็นวิทยากร/ผู้บรรยาย การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา การศึกษาต่อจนสำเร็จในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ การผ่านการศึกษาดูเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพจากสถาบันการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.4 มีอายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 94.7 รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 78.7 ประเภทของธุรกิจขององค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันเป็นประเภทธุรกิจบริการ คิดร้อยละ 45.7 อายุการทำงานหรือประสบการณ์ในวิชาชีพนักบัญชีน้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.4

ลักษณะผู้ทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
เพศหญิง	340	90.4
อายุไม่เกิน 30 ปี	232	61.7
ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	356	94.7
รายได้บุคคลเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท	296	78.7
ประเภทของธุรกิจขององค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่เป็นประเภท	172	45.7
ธุรกิจบริการอายุการทำงานหรือประสบการณ์ในวิชาชีพนักบัญชีน้อยกว่า 3 ปี	216	57.4

2. ระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. การศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
  2. การศึกษาต่อในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
  3. การศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาบริหารธุรกิจจากสถาบันการศึกษา
  4. การจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบัญชีของสถาบันการศึกษา
  5. การเป็นอาจารย์ด้านบัญชีในสถาบันการศึกษา
  6. การจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบริหารธุรกิจของสถาบันการศึกษา
  7. การเป็นอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจในสถาบันการศึกษา
  8. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายด้านการบัญชี
  9. การเป็นผู้ดำเนินรายการในการอบรมสัมมนา ด้านบัญชี
  10. การเป็นผู้ดำเนินรายการในการอบรมสัมมนา ด้านบริหารธุรกิจ
  11. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายด้านบริหารธุรกิจ
- โดยระดับความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพส่วนใหญ่อยู่ในระดับความต้องการมาก (ลำดับที่ 1 – 9) มีเพียง 2 กิจกรรมที่มีระดับความต้องการปานกลาง คือ การเป็นผู้ดำเนินรายการในการอบรมสัมมนา ด้านบริหารธุรกิจ และการเป็นผู้บรรยายด้านบริหารธุรกิจ (ลำดับที่ 10 – 11)

3. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง จำแนกตามลักษณะของผู้ทำบัญชี สรุปได้ดังนี้

1) เพศของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

เพศ จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่เป็นเพศชาย และเพศหญิง พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ในกิจกรรมการจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบัญชีของสถาบันการศึกษา การจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบริหารธุรกิจของสถาบันการศึกษา การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายด้านการบัญชี การเป็นผู้ดำเนินรายการในการอบรมสัมมนา ด้านบัญชี การเป็นอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ ในสถาบันการศึกษา การศึกษาต่อในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี และการศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาบริหารธุรกิจจากสถาบันการศึกษา

2) อายุของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

อายุ จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี 32–35 ปี 36–40 ปี 41–45 ปี และมากกว่า 45 ปี พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ในทุกๆ กิจกรรม

3) ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ระดับการศึกษา จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาโท พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ในกิจกรรมการจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบัญชีของสถาบันการศึกษา การจัดอบรม สัมมนาความรู้ด้านบริหารธุรกิจของสถาบันการศึกษา การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายด้านการบัญชี การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายด้านบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ดำเนินรายการในการอบรมสัมมนา ด้านบริหารธุรกิจ การเป็นอาจารย์ด้านบัญชีในสถาบันการศึกษา การเป็นอาจารย์ด้านบริหารธุรกิจ ในสถาบันการศึกษา และการศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาบริหารธุรกิจจากสถาบันการศึกษา

4) รายได้เฉลี่ยของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

รายได้บุคคลเฉลี่ยต่อเดือน จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกือบทุกๆ กิจกรรม ยกเว้นการศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ที่ไม่มีความสัมพันธ์

5) ประเภทของธุรกิจที่ผู้ทำบัญชีในปัจจุบันของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

ประเภทของธุรกิจ จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีการปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรประเภทธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ธุรกิจบริการ ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง และอื่นๆ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ในทุกๆ กิจกรรม

6) ประสบการณ์ในการเป็นผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)

ประสบการณ์ในอาชีพนักบัญชี จากการวิจัยความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในอาชีพนักบัญชีน้อยกว่า 3 ปี 3 - 6 ปี 7 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ในทุกๆ กิจกรรม

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของผู้ทำบัญชีกับระดับความต้องการในกิจกรรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี พบว่า ลักษณะทั่วไปในเรื่องของ ประเภทของธุรกิจ ประสบการณ์ในอาชีพนักบัญชี สัมพันธ์กับกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ทุกข้อ ส่วนเพศ ระดับการศึกษา และรายได้บุคคลเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับบางกิจกรรมเท่านั้น

7) กิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ทำบัญชี สรุปผลได้ดังนี้

1. ควรจัดสัมมนาในราคาที่ถูกลง หรือ ไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. หน่วยงานใหญ่ๆ เช่น สภาวิชาชีพ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ฯลฯ ควรจัดให้มีการให้ความรู้บ่อยครั้งขึ้น
3. การเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำบัญชีควรให้มืออย่างแพร่หลายกว้างขวาง และหลากหลายช่องทาง

การอภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง จากผลการศึกษาพบว่าที่ผ่านมาทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้การสนับสนุนในเรื่องการจัดอบรมสัมมนาค่อนข้างมาก และสามารถหาหลักสูตรการอบรมสัมมนาได้อย่างแพร่หลาย ซึ่งผู้ทำบัญชีอาจไม่ค่อยได้รับความรู้เท่าที่ควร เนื่องจากแต่ละหลักสูตรใช้ระยะเวลาสั้น เช่น 3-4 ชั่วโมง, 1 วัน เป็นต้น และมีการรวบรวมเนื้อหาความรู้ ทำให้ผู้ทำบัญชีมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีมากเป็นอันดับแรก เพราะเชื่อว่า จะสามารถได้รับความรู้ และใช้เวลาในการศึกษามากพอที่จะเข้าใจในรายละเอียดที่ตนสนใจ สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory) ในด้านความต้องการเจริญเติบโตที่กล่าวว่าบุคคลมีความต้องการที่จะเจริญเติบโต การพัฒนา และใช้ความสามารถของพวกเขาอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาส และการเอาชนะความท้าทายใหม่ ๆ และยังสอดคล้องกับประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 1, 2) พ.ศ. 2547, 2549 ด้านกิจกรรมการสำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ซึ่งต้องเป็นการศึกษาที่สูงกว่าวุฒิมัธยมศึกษา เป็นวุฒิทางการบัญชี โดยนับตามปีที่สำเร็จการศึกษา ให้ 27 ชั่วโมง

ส่วนการเป็นผู้ดำเนินรายการ และวิทยากร ซึ่งเป็นลำดับความต้องการน้อยที่สุดนั้น คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในวิชาชีพบัญชีน้อยคือไม่เกิน 3 ปี และมีอายุไม่เกิน 30 ปี ทำให้ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ประสบการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ยังมีน้อยอยู่ จึงยังไม่สามารถดำเนินการในกิจกรรมนี้ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ณ ปัจจุบันอาชีพนักบัญชี เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยการศึกษาและความชำนาญเฉพาะทาง ซึ่งนอกเหนือจากการที่ต้องจบการศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีแล้ว ยังต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เพื่อที่จะสามารถจัดทำ และนำเสนอข้อมูลต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้ที่สนใจอย่างมีคุณภาพ และความถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งจากข้อกำหนดในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพนี้มีหลากหลายกิจกรรมให้เลือกจากผลการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ภาครัฐ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม และให้การสนับสนุนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้ทำบัญชี โดยเน้นการใช้งานจริงได้มากกว่าให้แค่ความรู้ ถ้ากรณีเป็นกิจกรรมการอบรมสัมมนา ควรเลือกหลักสูตรที่เข้ากับยุคสมัย และเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน

2. ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแล และให้คำปรึกษารวมถึงการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับนักบัญชี (นอกเหนือจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสภาวิชาชีพบัญชี) และเป็นศูนย์รวมในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ รวมถึงการเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ในการเลือกศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ตามทัศนคติของผู้ทำบัญชี
2. ศึกษาถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD)
3. ศึกษาถึงการเลือกหัวข้อ หลักสูตร ในการจัดอบรมสัมมนา ที่ผู้ทำบัญชีสนใจ
4. ศึกษาถึงประโยชน์แท้จริงที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ของผู้ทำบัญชี
5. ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการในการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ของผู้ทำบัญชี และผู้สอบบัญชี

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2547. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (พ.ศ. 2547) เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 : 1-2.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2547. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (พ.ศ. 2547) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547. : 1-3.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2552. ข้อมูลรายชื่อบริษัท ที่มีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง. ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. 2557. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.